

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

208. An propter notabile damnum salutis corporeae possit coniux negare debitum petenti, etiamsi in illo adsit periculum incontinentiae? Et propter ordinarios dolores, quos foeminae in partu solent pati, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

quamvis propter naturæ incitationem putetur sequutura pollutio. Ita ille.

4. Unde ex eodem principio dicendum est, non peccare eum de nouo, qui inchoata fornicatione cum aliqua, se trahit antequam seminet, quamvis propter naturæ impetum semen sit emittendum extra vas naturale. Et eo casu tenetur se retractare, quia omni tempore ante completam fornicationem tenetur desistere, & non consummare: unde eo casu pollutio non censetur voluta, sed permessa. Nec assentior Præposito *vbi supra*, Thomæ Sanchez in *editione Veneta*, lib. 9. *disp. 19. num. 7.* assentibus contrariis esse probabile, & posse in eo casu sine nouo peccato actum consummari: nec posse fornicationem se retractare, si femina v.g. seminauerit: nam quod vna pars seminauerit, non tollit obligationem non seminandi, & consummandi actum malum, quantum est ex parte alterius. Vide Lessium *lib. 4. c. 3. dub. 7. n. 55.*

5. Dicendum est igitur ex supradictis ad decisionem multorum casuum, in omnibus euentibus pollutionem euenientem etiam in vigilia ex aliqua actione, ad quam exercendam subest rationabilis causa, non est peccatum, modò absit periculum consensus. Unde ego his diebus consuli non peccare coniuges, qui in signum matrimonij coniugalis se amplectuntur, quamvis prævideatur sequutura pollutio, quia effectus coniugalis est sufficiens causa talem actum exercendi. Vide Azorium *tom. 3. lib. 3. cap. 23. q. 6.* Sicut etiam neque peccarent coniuges in actu coniugali, quamvis ex debilitate vel imbecillitate naturæ, vel alia de causa præter intentionem effluat aliquid seminis extra vas naturale; vel si aduertant reddentes debitum in se vel in alio periculum pollutionis, cum vacent rei illicitæ, ad quam ex iure alterius obligantur.

6. Sed hæc obiter queri potest; an liceat præbere medicinam ad cortumpendum semen, vt postea possit eici. Tomas Sanchez in *editione Veneta*, lib. 9. *disp. 17. n. 15. vel 16.* dicit neminem negaturum fas esse accipere sycupum resolucentem semen in sanguinem aliâque humorem aliis viis expurgandum, ne æger omni modo ad salutem corporis procurandam restituatur. Et hanc opinionem non esse improbabilem tenet Præpositus *supra in part. 2. Diui Thomæ. q. 74. art. 10. dub. 1.* Sed ego puto non licere; quia etiam id repugnat institutioni seminis.

RESOL. CCVIII.

An propter notabile damnum salutis corporis possit coniux negare debitum petenti, etiam si in illo adsit periculum incontinentiæ?

Et an propter ordinarios dolores, quos femina in partu solem pati, possit debitum maritis negare?

Et an possit negari debitum coniugi ebrio?

Idem est de coniuge amente, & furioso, dum tales sunt.

Et quid tamen, si periculum sit, quod ebrius extra ebrietatem, aut furiosus extra furorem effundat semen, vel in aliud incontinentiæ peccatum elabatur; an teneatur alter coniux in ipsa ebrietate, & furore reddere debitum? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 64.

§. 1. Negatiuam sententiam docet supplementum Gabriæ in 4. *distinct. 32. quest. 2. nic. art. 2.* Ledesma de Matrimonio, *quæst. 64. art. 1. dub. 2. conclus. 3.* Vega in *summa tom. 1. c. 78. cas. 3.* & alij. Probat, quia ordo charitatis petit, vt salus corporis postponatur salutis animæ.

2. Sed mihi magis placet opinio Ioannis Maioris in 4. *dist. 31. quest. 1. argum. 1. contra 3. concl. 2.* & San-

chez de Matrimon. *tom. 3. lib. 1. disput. 2. non. 11. disput. 24. num. 12.* Et ad argumentum contrarium vel si est gratis, is qui subuenire debet, est Præficus: nam potest aliis medijs periculo illi incontinentiæ subuenire.

3. Et ita hanc nostram sententiam præter Doctores alios tenet etiam Ioannes Propositus in 3. *part. D. Thomæ quæst. 6. de Sacram. Matrim. dub. 4. num. 14.* vbi postquam adduxit multos casus, in quibus coniux non tenetur reddere debitum, & præcipue propter graue periculum morbi, aliter. Petetur in similibus euentibus, pars teneatur debitum reddere, quando saltem in compare est periculum pollutionis. Respondeo negatiue, ita variè quemadmodum enim variis aliis euentibus coniugatus tenetur aliter occurrere periculo incontinentiæ, quam per actum coniugalem, ita & in hoc euentu, cum in illo pars non censetur liberata ab onere reddendi ex alterius condonatione, sed ex ipsa rei natura, quæ ius ei tribuit sibi suæque corporali salutem consulendi non obstante traditione corporis in alterius dominium, quo casu respectu mali alterius permissiue censetur se habere; prædenter tamen considerandum; an subicit malum aliquod extraordinarium; nam propter ordinarios dolores, quos femina in partu solem pati, non possunt debitum maritis negare, vt communiter Doctores docent. Hoc vsque Præpositus.

4. Sed hic obiter querendum est, an negari possit debitum coniugi ebrio. Ad hoc dubium ita respondet Fagundez Decalogi *tom. 1. lib. 6. c. 4. n. 50.* Idem quod diximus de coniuge amente, dicendum est de ebrio & furioso, dum tales sunt? si tamen periculum sit, quod ebrius extra ebrietatem, aut furiosus extra furorem effundat semen, vel in aliud incontinentiæ peccatum elabatur, tenetur alter coniux in ipsa ebrietate, & furore reddere debitum. Ita docet Sanchez *lib. 9. de Matrim. disput. 23. non. 11. Vega 1. part. sum. capit. 18. cas. 12.* quamvis id mihi durum videatur propter ingentem molestantiam: & ea obligatio in eo casu solum videtur esse de charitate ad vitandum peccatum alterius coniugis, quod non tenetur vitare cum tanto suo detrimento. Ita Fagundez.

RESOL. CCIX.

An licitum sit coniugibus non absolvere copulam, sed illam incipere del. et stionis causa, dummodo non subsit periculum pollutionis alterius coniugis, & vxor inchoata ea copula contenta sit?

Et an si periculum sit, quod ebrius extra ebrietatem, aut furiosus extra furorem effundat semen, vel in aliud incontinentiæ peccatum elabatur, teneatur alter coniux in ipsa ebrietate, & furore reddere debitum?

Et an licitum sit femina aliquando ex infa causa semen emittere, ne concipiatur?

Et an vxor, vel quacumque alia femina statim post copulam se inuertens, vt semen emittat, ne concipiatur, generet, peccatum mortiferum committit ex natura sua, nisi aliqua causa rationabilis excuset? Et.

part. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 57. alias §.

§. 1. Negatiue respondet Ludouicus de San Juan *supra Matrim. dist. ult. 3.* vbi sic ait: [No es licito tener & a la copula conyugal, sic quæter derramar simiente. Esta es la conclusion es casi comun, y virtualmente la tienen los que tuuieron la resolution de la duda preceden]

Sup. hoc supra in Ref. 191. & in aliis eius not.

Sup. hoc supra in Ref. 119. §. vlt. & in tom. 8. tr. 6. Ref. 14. §. His in fine, & in Ref. 15.